KURJER WARSZAWSKI

Piątek. Dnia 19 (31) Grudnia. — Rok 1852. № 347. Jutro, NOWY ROK. Śgo Fulgenta B.

Z koleją czasu mija także i rok 1852, dla którego *północ* dnia dzisiejszego, będzie hasłem jego ostatniej chwili. Zanim wszakże pożegnamy go wiecznie, przebiegniemy w krótkości, wszystkie ważniejsze wypadki, jakiemi dni swoje naznaczył.

Kiedy w początku roku, BÓG pobłogosławił Dom Panujący, pomnażając Rodzinę Cesarską, przez przyjście na świat d. 17/29 Lutego, J. C. W. Xięcia Jerzego Maxymilianowicza, Syna Jej C. W. W. Xiężnej Marji Mikołajewnej, Małżonki J. C. W. Xięcia Maxymiliana *Leuchtenbergskiego;* przy końcu tegoż roku dnia 20go Października (1 Listopada), niezbadanej w swych wyrokach OPATRZNOŚCI, podobało się Dom Cesarski, dotknąć ciosem bolesnym, przez powołanie do wiekuistego życia, J. C. W. Xięcia Maxymiliana *Leuchtenbergskiego*, Ojca nowo-narodzonego Wnuka JJ. CC. MOŚCI. Skon ten okrył żałobą Dom Panujący, i podległe Berłu Jego ludy.

Jak co rok, tak i w 1852, *Warszawa* kilkakrotnie miała szczęście witać w swych murach, Najjaśniejsze Osoby. Dnia 4go Marca przybyć raczyli do tego miasta, JJ. CC. WW. Wielcy Xiążęta Mikołaj i Michał Mikołajewicze, w przejeździe swoim za granicę.

Dnia 2go Maja, miasto ujrzało w swych murach Najjaśniejszego CESARZA i Najjaśniejszą CESARZOWĘ. Pobyt ten tem pamiętniejszy, iż po raz pierwszy w dniu Swych Imienin, Najjaśniejsza PANI, raczyła gościć w *Warszawie*. Jednocześnie z Najjaśniejszem PAŃSTWEM, przybyła także i Wnuczka JJ. CC. MOŚCI, Jej C. W. Xiężniczka Marja Maxymilianówna. Dnia 6 Maja, JJ. CC. MOŚCIE opuścili miasto tutejsze, udając się za granicę, zkąd Najjaśniejszy MONARCHA raczył powrócić do *Warszawy* d. 28 Maja, a Jej C. MOŚĆ drogą morską, udała się z powrotem do *Petersburga*.

W połowie m. Listopada, J. C. W. Cesarzewicz W. Xiążę Następca Tronu, wraz z J. C. W. Cesarzewiczową, Najdostojniejszą Małżonką Swoją, zatrzymał się czas nieiaki w *Warszawie*, powracając z za granicy do *Petersburga*.

Z członków Domów Panujących gościli w *Warszawie*: J. K. W. Xiążę Fryderyk Karol *Pruski;* J. C. W. Xiążę Piotr *Oldenburgski*, wraz z Jej C. W. Xiężną Teressą *Oldenburgską*, a w czasie pobytu Swego w *Warszawie*, J. C. Wysokość jako Prezes Rady Głównej Zakładów Naukowych żeńskich w Cesarstwie, odwiedził także i Alexandryński Instytut Wychowania Panien w *Nowej-Alexandrji*.

Z znakomitych zagranicznych Gości i Dyplomatów, znajdowali się w tym roku w *Warszawie*: Jego Wysokość Xiążę Danił Pietrowicz *Niegosz*, Władyka *Czarnogórców; Roseti de Roznewano* Hetman wojsk *Mołdawskich;* Komandor *Jose Ribeiro da Silva* Sprawujący interesa Rządu *Brezylijskiego* przy Dworze J. C. MOŚCI; Hr: Alfons *Mensdorff-Pouilly* Jenerał-Major wojsk *Austrjackich*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny J. C. K. Apostolskiej Mości przy Dworze N. PANA; Hr: *Zeppelin* Szambelan i Sprawujący interesa Dworu *Wirtembergskiego* w *Petersburgu*. Z pierwszych zaś osób Państwa: Kanclerz Hr: *Nesselrode;* Prezes Departamentu Prawodawczego Hr: *Bludow* i Rz: Radca Tajny Hrabia *Woroncow-Daszkow*, Wielki Mistrz Obrzędów Dworu J. C. K. MOŚCI.

Z okoliczności skonu kilku Członków Domów Panujących zagranicznych, Dwór Cesarski, kilkakrotnie przywdziewał żałobę. W roku bieżącym zmarli: N. Marja Królowa *Duńska*, Wdowa po Królu *Fryderyku VI;* J. K. W. Leopold-Fryderyk Panujący Wielki Xiążę *Badeński;* J. K. W. Xiążę Gustaw Xiążę *Upplandji;* J. K. W. Xiążę Paweł *Wirtembergski*, Ojciec J.C.W. Wielkiej Xiężnej Heleny Pawłównej.— U Dworu Cesarskiego, przywdziana była 8mio-dniowa żałoba, po skonie Feldmarszałka Xięcia *Wołkońskiego* Ministra Dworu Cesarskiego, a wojska lądowe J. C. MOŚCI, nosiły 3-dniową żałobę z powodu skonu Feldmarszałka Xięcia *Wellington*, Naczelnego Wodza wojsk *Angielskich*.

Z Xiążąt Kościoła Rzymsko-Katolickiego zmarli: Kardynał Biskup *Castruccio Castracani;* Kardynał Prezbyter *Orioli* i Kardynał Dyakon Tomasz *Bernetti*, niegdy Gubernator *Rzymu*, który w r. 1826, od Ojca Śgo Leona XII, jeździł w Poselstwie do Najjaśniejszego PANA, na Koronację do *Moskwy*, i ztąd, w poczet ozdobionych Orderem *Orła Białego* policzony został.

W liczbie rozlicznych ważniejszych obchodów, jakich rokrocznie *Warszawa* jest świadkiem, nader pamiętnym jest odbyty w roku bieżącym, w Kaplicy Zamku *Warszawskiego*, obrzęd zaślubin JO. Teodora Xięcia *Warszawskiego*, Hrabiego *Paskiewicza-Erywańskiego*, Pułkownika pułku Preobrażeńskiego Lejb-Gwardji, Fligel-Adjutanta J. C. MOŚCI, Syna JJOO. Xięztwa Namiestnikostwa; z JW. Hrabianką Ireną *Woroncow-Daszkow*, Panną Honorową Najjaśniejszej CESARZOWEJ JMCI, Córką JW. Rzeczywistego Radcy Tajnego Hrabiego *Woroncowa-Daszkowa*, Wielkiego Mistrza Obrzędów Dworu J. C. K. MOŚCI.

Wznoszące się rok-rocznie Świątynie PAŃSKIE, i w tym także roku pomnożone zostały, już to nowo-wystawionemi, już odnowionemi, już wreszcie takiemi, względem których wydano rozporządzenia tak co do ich budowy jako też ulepszeń, zarówno w *Warszawie* jak w kraju. Do rzędu odnawianych w *Warszawie*, należą: Kościół *po-Pauliński* Śgo DUCHA; XX. *Karmelitów* na *Krak:-Przedmieściu;* Śgo Alexandra na *Nowym-Świecie;* XX. *Augustjanów*, i XX. *Reformatów*, któremu piękna przybyła ozdoba w Obrazie BOGA-RODZICY, ofiarowanym i utworzonym przez Rafała *Hadziewicza*, Professora Malarstwa w Szkole Sztuk Pięknych w *Warszawie*. Obraz ten umieszczony został w frontonie tegoż Kościoła, gdzie była próżnia na zegar wieżowy. Nadto Kościół S. Krzyża, otrzymał w tym roku nowe wielkie organy budowy P. *Riemera*, a Kościoł XX. *Bernardynów* i Śgo Karola *Boromeusza*, organy budowy P. *Mielczarskiego*. Z nowych Kościołów w kraju, powstały: w m. *Łomazach* i w *Domanicach* w Dyecezji *Podlaskiej*. W *Wąsoszu* w Guberaji *Augustowskiej*, otworzono również Dom BOŻY; a we wsiach: *Goźlice*, w Dekanacie *Koprzywnickim;* w m. *Kamionce* Pow: *Lubelskim;* we wsi *Grabowie* w tymże Pow:; w *Długosiodle* Dekan: *Wyszkowskim; Tarczynie* Deka: *Błońskim; Dzierzgowie* Dek: *Przasnyskim;* w *Poczesnej* w Deka: *Częstochowskim;* w *Chełmie* Gub: Lubelskiej; w *Połajewie* Deka: *Radziejowskim; Kurowie* Pow: *Lubelskim;* w *Worowie* Deka: *Grójeckim;* wreszcie w *Fajsławicach*, w *Gorzkowie*, w *Szymanowicach*, we wsi *Ostrołęce*, *Łomnic* i innych, już odnowiono, już zarządzono przystąpienie do odnowienia Kościołów. Kościół parafjalny w *Korytnicy* pod *Żelechowem*, oczekuje już tylko na poświęcenie.

W r. b., dnia 31 Sierpnia, Instytut Oftalmiczny Xiążąt *Lubomirskich*, fundacji Xcia Edwarda *Lubomirskiego*, obchodził 25cioletni jubileusz otwarcia swojego w r. 1827.

Chętni w niesieniu biednym pomocy, tak mieszkańcy *Warszawy* jak kraju, nie minęli i w r. 1852, żadnej sposobności do podania ręki niedoli, a łącząc *zabawę* z dobroczynnym celem, nie mało się przyłożyli, to do hojnych dla biednych datków, to do znacznych darów na zwiększenie dobroczynnych zakładów, szpitali i t. p. Przed innemi w tym względzie najpierwsze trzymają miejsce, *przedstawienie amatorskie* dane 20 Lutego r. b. w Teatrze Wielkim, i *zabawa kwiatowa* w *Ogrodzie Saskim*. Jak pierwsze tak drugie znakomite przyniosły korzyści dla biednych, a wzmagając dochody Warsz: Tow: Dobroczynności, podały mu możność powiększenia liczby utrzymywanych starców i sierot, i założenia nowej, 7ej z kolei *Sali ochrony*, przy ulicy *Browar-*

nej. Innemi zaś zabawami jakkolwiek nie tyle może świetnemi, ale również nader pomocnemi w powiększeniu funduszów biednych, były rozliczne bale i rozrywki nietylko w mieście tutejszem, ale i w różnych okolicach kraju, jak naprzykład *Lublinie, Włocławku, Kutnie, Siedlcach, Wieluniu, Rawie, Żelechowie, Kaliszu, Sieradzu, Płocku, Pułtusku, Piotrkowie,* i t. d. W tem ostatniem mieście, pamiętnym był miesiąc *Lipiec*, w którym poświęcony został Szpital łączny dla Chrześcian i Starozakonnych.

Niemniej znaczne były w tym roku ofiary prywatnych osób, które najhojniej składane były w chwili, kiedy podobało się BOGU zesłać na ten gród, oraz i kraj cały, ciężką plagę *cholerę*. Zaledwie bowiem dobroczynny Rząd rozwinął swe działania, i pospieszył jak zwykle z nader hojną ofiarą; wszystkie że tak powiemy dłonie, złączyły się w jedną, wszystkie bez różnicy stany zespoliły się z sobą, i każdy bez względu na różnicę wyznania, śpieszył dorzucić *grosz Wdowi* dla osłodzenia ogromu nieszczęść szerzącej się zarazy. Zbyt świeżo w pamięci tkwią nam te wspomnienia, aby na nowo przedstawiać ich obraz, zwłaszcza gdy o postępie *cholery*, zaradczych przeciw niej środkach i codziennych wypadkach, udzielaliśmy szczegółowe wiadomości. Dodać tylko musimy, że w *Warszawie* od daty pojawienia się epidemji, to jest od dnia 8go Lipca do dnia ukończenia, zachorowało osób 11,046; wyzdrowiało 6,336, a umarło 4,710; zaś w całem Królestwie od daty pojawienia się po d. 11 Grudnia r. b., łącznie z *Warszawą*, zachorowało 101,848, wyzdrowiało 53,818, umarło 47,770. Były jeszcze i późniejsze wypadki śmiertelności w Królestwie, co dowodzi że *epidemja* ta w okolicach jego nie ustała jeszcze zupełnie.

Kiedy w chwilach tej okropnej klęski, lud nasz zawsze i ciągle wzorowo pobożny, gorliwiej jeszcze uciekał się do BOGA, wówczas to, również z dobrowolnych ofiar odnowiono wszystkie prawie statuy religijne, których *Warszawa* to po placach publicznych, to na frontach domów prywatnych, znaczną liczbę posiada. Do rzędu najozdobniej odnowionych, należy statua BOGA-RODZICY *Passawskiej*, na *Krak:-Przedm:*, i statuy Śgo Jana *Nepomucena*, na placu zwanym *Trzech Krzyżów*, i obok domu Hr: Alex: *Przezdzieckiego*. Również na prowincji, na podziękowanie BOGU, za usunięcie pomoru, stanęły liczne figury.

Nie małą jak zwykle cyfrę wyniosły zatwierdzone w tym roku przez Rząd, a poczynione przez prywatne osoby darowizny i zapisy, na Kościoły, Szpitale i różne dobroczynne Instytuta. Do znaczniejszych należą: Rozalji z Xiążąt Lubomirskich *Rzewuskiej*, rs. 6,000; Xiędza Jakóba *Kupieckiego* rs. 2,550; Doroty z Majewskich *Iżyckiej* rs. 1,500; X. Filipa Felicjana *Szumborskiego*, Biskupa Grecko-Unickiej Dyecezji *Chełmskiej*, rs. 678 kop. 20½; Xdza Piotra *Michałowskiego*, rs. 750; X. Franciszka *a Paulo Pawłowskiego*, Biskupa *Płockiego*, rs. 300; X. Piotra *Michałowskiego*, rs. 750; Moniki *Leontowicz* rs. 900; Józefa *Krzyżanowskiego*, rs. 11,963 kop. 58; Jana *Kuczewskiego*, rs. 1,500; Felixa *Korwina*, rs. 6,330; Eleonory *Łubieńskiej*, rs. 750; niemniej wiele innych, a między temi znaczny zapis ś. p. Ignacego *Żebrowskiego*, z którego wiele Klasztorów i Instytucji Dobroczynnych korzysta.

Te różnorodne i tak liczne dobroczynne ofiary, pomnożone zostały hojnemi ze strony Rządu zasiłkami, gdy prócz grassującej klęski w całym kraju, wynikły jeszcze nader silne pożary, a które nawiedziły znaczną liczbę miast, jako to: *Kalisz, Bakałarzew, Węgrów, Praszkę, Raków* i *Zakroczym*. Oprócz tych były różne pogorzele w kraju oraz i w *Warszawie*, a w tej ostatniej najsmutniejsze w zakładach Piotra *Steinkellera* na *Solcu* i fabryce machin *Banku Polskiego* tamże, oraz w pałacu *Namiestników* Królestwa na *Krak:-Przedmieściu*. Gmachy te jednak powstały na nowo; zakłady przemysłowe, o których mowa, nie ustały jak przed tem w działaniach, a troskliwością Rządu, piękny pałac budowy *Aignera*, z rokiem przyszłym, w dawnej okazałości ukaże się.

Liczbę celów dobroczynnych pomnożyło w tym roku 5,000 biletów na loterję urządzoną w *Petersburgu*, na korzyść Zakładu Alexandryńskiego *Ewangelickiego* płci żeńskiej, zostającego pod opieką N. PANI. Rozprzedaż tych biletów, poruczona z woli JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Administratorowi Loterji tutejszej W. S. *Jakubowskiemu*, przeszła wszelkie oczekiwania, albowiem wkrótce po puszczeniu biletów w obieg, takowych zupełnie zbrakło.

Obok już wymienionych, tyle pomocniczych, a przez Rząd przedsiębranych środków, wiele także ze strony Jego ogłoszono w ciągu roku postanowień, dotyczących administracji krajowej, pod każdym względem i w każdej w szczególe gałęzi służby. Wszelkie Władze Centralne, jako też Instytucje Rządowe, nie przestawały, pierwsze czynności swych rozwijać, a drugie z postępem czasu coraz wzrastać. Ustanowiona przy Dyrekcji Ubezpieczeń Kassa Główna Oszczędności, ciągle błogie wydawała owoce. Dobrodziejstwo tej to Instytucji rozszerza się dalej po kraju, i w r. b. przybyła jeszcze jedna filjalna Kassa Oszczędności, otwarta w *Łęczycy*. Jest to dziesiąta z kolei; inne dziewięć: w *Warszawie, Radomiu, Lublinie, Płocku, Suwałkach, Kaliszu, Włocławku, Łodzi*, i *Częstochowie* znacznie już wzrosły.

Zawsze chętnie zwiedzana przez Artystów *Warszawa*, i w tym roku liczne dzieci *Muz* posiadała. Gościli tu: Siostry Zofja i Izabella *Dulcken*, pierwsza fortepjanistka; druga grająca na *melofonie*; Adolf *Koeckert* skrzypek; Pani *Sikorska* (Morjani) śpiewaczka; Emilja *de Meric* śpiewaczka Opery *Włoskiej*; Marja *Dobré*, śpiewaczka Wielkiej Opery w Paryżu; Ludwik *Volange* fortepjanista; Nikodem *Biernacki* skrzypek; Samuel *Kossowski* wiolonczelista; Luiza *Berwolff* 10cio-letnia Artystka grająca na skrzypcach; Elżbieta *Christiani* wiolonczelistka; August *Mohler* fortepjanista; Krystjan *Kellerman* wiolonczelista; Edward *Frankenstein* skrzypek; Walerja *Rupplin* śpiewaczka; Kazimierz *Lada* skrzypek; nakoniec trzy siostry *Neruda*, z których *Wilhelmina* zajaśniała całym błaskiem talentu i grą na skrzypcach; i Antoni *Kątski* Fortepjanista Nadworny N. Królowej *Hiszpańskiej* i N. Króla *Pruskiego*, który świetną grą swoją na fortepjanie, przypomniał nam owe tryumfy jakie niegdyś między nami zbierał brat jego *Apolinary*, Nadworny Skrzypek solista N. PANA. Obok tego goszczą dotąd w *Warszawie* stryjeczni bracia siostr *Dulcken*, z których również jeden odznacza się jako fortepjanista, a drugi jako *melofonista*.

W roku bieżącym literatura wzbogaconą została ważnemi płodami. W piśmiennictwie naszem pojawiły się obficie dzieła wszelkiego rodzaju, tak treści religijnej jak naukowej, lub czysto belletrycznej. Donosząc w swoim czasie o wyjściu z nich każdego, nie widziemy potrzeby powtarzania tu tytułów, a ograniczamy się jedynie na wyliczeniu nazwisk autorów których pióru zawdzięczamy te płody. W różnej treści pisali: W. A. *Maciejowski*, Hr: *Rzewuski, Korzeniowski, Kraszewski*, Dr *Tripplin, Chodźko*, Zygmunt *Kaczkowski*, J. N. *Kamiński*, Baron *Rastawiecki, Kondratowicz*, F. M. *Sobieszczański*, Tom: *Dziekoński, Cieszkowski, Siemiński*, Ad: Am: *Kosiński, Gregorowicz, Wieniarski, Bogucki*, Ewa *Felińska*, i inni, którzy już to pracami oryginalnemi, już przyswojeniem ważnych dzieł obcych języków, położyli nie małe w piśmiennictwie krajowem zasługi. Z tłómaczów szczególniej na wzmiankę zasługują: Ignacy *Badeni* i Leon *Rogalski*.

Do rzędu dzieł ważnych a wydanych w obcych językach, należy dzieło *francuzkie* znanego Ekonomisty i Finansisty Radcy Tajnego Ludwika *Tęgoborskiego*: *O siłach produkcyjnych w Rossji.*

Astronomja, która od lat kilku ciągle nowemi wzbogaca się odkryciami, pomnożyła do 31 liczbę znanych *planet*. Odkryte w r. b., 8 nowych *asteroid*, są: *Talja, Psyche, Thetis, Melpomene, Fortuna, Massilia, Lutetia*, i odkryta 16 z. m. przez *Hinda*, dotąd nienazwana. Z *komet*, wróciła rozdwojona *kometa Bieli*, obserwowana przez *Struve* w *Pulkowej* i Xdza *Secchi*, w *Rzymie*, i nowo odkryta przez Bogdana *Szwejcer*, w *Moskwie*. Otto *Struve*, wzbogacił *astronomję* najdokładniejszym opisem ciekawego planety *Saturna*.

Co się tyczy nauk przyrody, *chemji* i *archeologji*, wszystkie te w r. b., znakomite zrobiły postępy, a czego dowodem, to świeże odkrycia nieznanych nam dotąd istot, to owe wypadki tyloliczných nowych doświadczeń chemicznych, to wreszcie owe za-

miłowanie w odgrzebywaniu starożytniczych zabytków; o czem wszystkiem po szczególe nieomieszkaliśmy w swoim czasie pisać.

Statystyka pism perjodycznych, w porównaniu z r. 1851, nie przedstawia zmiany: dziennikarstwo składało się z Gazet: *Rządowej*, *Policyjnej*, *Warszawskiej*, *Codziennej*, *Dziennika Warszawskiego* i naszego *Kurjera Warszawskiego*. Inne pisma wychodziły, to miesięcznie, to tygodniowo, a między temi najważniejszemi były jak dawniej: *Pamiętnik Religijno-Moralny* i *Bibljoteka Warszawska*, coraz więcej odznaczająca się starannością i doborem artykułów, zawsze z zadowoleniem czytana i więcej upowszechniająca się. Również stan kalendarzy pozostał ten sam; większe wszakże starania i gorliwość wydawców, jak tego dowodzi np. kalendarz J. *Ungra*, i ten rodzaj piśmiennictwa znakomicie podniosły. To samo powiemy wkrótce i o kalendrzu P *Strąbskiego*, który ma wyjść z początkiem r. p.

Z wydań zalecających się doskonałością rycin, drzeworytów, lub litografji, zasługują na szczególną uwagę: *Monumenta Regum Poloniae Cracoviensia*, nakładem B. *Wolfa* w *Petersburgu*, z 24 rycinami, według rysunków Michała *Stachowicza* i Hr: Maxymiljana *Fredry*, rytowanych przez F. K. *Dietricha*, a litografowanych przez Maxa *Fajansa*. Podobnież ostatni z nich odznaczył się nie mało w wydawanych przez siebie *Wizerunkach Polskich*, portretowaniem znakomitości tegoczesnych. Przy tej sposobności należy się zaszczytna wzmianka dla Hrabiego Alexan: *Przezdzieckiego* i Barona Edwarda *Rastawieckiego*, jako wydawców zapowiedzianych *Wzorów* sztuki średnio-wiecznej w dawnej *Polsce;* (vide Nra *Kurjera* 310 i 340).

W r. b. otwartą została w *Warszawie* nowa Xięgarnia, przez Pana M. Frühling, w domu Hr: Ordynata *Zamoyskiego*.

Pod względem literatury dramatycznej, rok ubiegający dla Teatrów *Warszawskich*, był również świetny jak poprzednie. Nowe opery, dramaty, komedje i balety, jedne po drugich ukazywały się na scenie naszej. Oto ich statystyka:

Dzieła przedstawione w Teatrze Wielkim: *Drama. Niemowa*, w 6ciu aktach z francuz: PP. *Anicet Bourgeois* i Michała *Masson*, tłóm: J. S. *Jasińskiego*, (z muzyką P. *Mangeant*).—*Dramat obyczajowy*: *Mierność i zbytek*, w 5ciu aktach oryginalnie napisany przez Baltazara *Gwozdeckiego*.—*Dramat*: *Pajac*, w 5ciu akt: z fran: PP. *Dennery* i *Marc-Fournier*, tłóm: Seweryna *Kaplińskiego*.—*Opery*: przedstawione przez Artystów *Polskich*: *Dobra noc Panie Pantalon*, Opera komiczna w 1m akcie, z fran: PP. *Lackroy* i *de Morvan*, tłóm: i podkład pod muzykę Leopolda *Matuszyńskiego*; Muzyka Alberta *Grisar*. *Paola* czyli *Duch zdradzonej*, Opera fantastyczna w 2ch aktach z franc: P. *de St. Georges*, muzyka P. *de Flotow*, tłóm: i podkład Leop: *Matuszyńskiego*. *Dolina Andorry*, w 3ch akt:, poezja P. de St: *Georges* tłóm: J.S. *Jasińskiego*, muzyka P. *Halevy*, (z tańcami nowo ułożonemi przez P. Romana *Turczynowicza*, z muzykami nowemi Ig. *Dobrzyńskiego* i Józefa *Stefaniego*). Opery odegrane przez Artystów *Włoskich*: *Purytanie* w 3ch akt:, poezja Hr: *Pepoli*, muzyka *Belliniego*. *Marja de Rohan*, w 3ch akt: Salwator, *Cammerano*, z muzyką *Donizettego*. *Atilla*, w 3ch akt: z prologiem; poezja Temistoklesa *Solera*, muzyka J. *Verdi*. *Opera wznowiona*: *Niema z Portici*, z tańcami nowo-ułożonemi przez P. R. *Turczynowicza*. *Diwertissement nowe*: *Pałac kryształowy w Londynie*: układu P. R. *Turczynowicza*, z muzyką Józefa *Stefaniego*. *Uroczystość Róż*: układu P. Romana *Turczynowicza*, z muzyką Józefa *Stefaniego*. *Miłość przebudzona*: kompozycji i układu P. Filipa *Taglioni*, z muzyką PP. *Panizza* i Józefa *Stefaniego*; (w którym po długiej słabości wystąpiła Panna Anna *Strauss*).— *Debiutanci* w ciągu roku byli: *Morjani Sikorska*, Panna *Zabrocka*, Pan *Swieszewski*, Panna *Repka*, i Pan *Nowiński*. Z tych P. *Swieszewski* powiększył grono Artystów naszych. Nadto P. Ig: *Dobrzyński*, po smierci *Nideckiego*, objął obowiązki Dyrektora Orkiestry; a pierwsza Opera, którą dyrygował, była *Robert Djabeł;* nową zaś przez niego wyuczoną i wystawioną była *Dolina Andorry*.—Z dzieł zaś nowych przedstawionych na scenie Teatru *Rozmaitości*, było: *Komedji* 16: *Doktor Robin*, w 1m akcie z franc: P. *Premaray*, tłóm: Józefa *Komorowskiego*. *Serdeczna Przyjaciołka*, w 3ch akt: oryginalnie wierszem napisana przez Stanisława *Bogusławskiego*. *Żona która oknem wyskoczyła*, kom: w 1m akcie z fran: PP. *Scribe* i *Lemoine*. tłóma: Kornelji *Mikułowskiej*. *Xięga III, Rozdział I*, w 1m akcie z franc: PP. *Pierron* i *Laférriere*, tłóm: przez Antoninę *Komorowską*. *Nauczka od Kuzynki*, w 1m akcie z franc: PP. *Decourcelle* i Teodora *Barriére*, tłóm: Antoniego *Gellerta*. *Ostatnie pożegnanie*, w 1m ak: z franc: PP. *Barbiere* i *Carré*, tłóm: J. S. *Jasińskiego*. *Bogu dzięki już nakryte*, w 1m akcie z franc: Leona *Gozlan*, tłóm: Józefa *Komorowskiego*. *Wydałem córkę za mąż*, w 1m akcie z franc: PP. *Laurencin* i *Marc-Michel*, tłóm: Seweryna *Kaplińskiego*. *Rozsądna żona*, w 1m akcie z franc: Pani Karoliny *Berton*, tłóm: przez Matyldę *Zielińską* (Moroz). *Garrik w Brystolu*, w 4ch akt: z niem: tłóm: przez Seweryna *Kaplińskiego*. *Lauretta*, w 1m akcie z niemiec: przez *Janczewskiego*. *Nowy Pojedynek*, w 1m akcie PP. *Clairville* i *Cordier*, tłóm: Maurycego *Halperta*. *Mąż o 3ch kolorach*, w 3ch aktach z francuz: PP. *Desnoyer* i *Raymond*, tłóm: Antoniny *Komorowskiej*. *Rozwód v. Dwie mężatki*, w 2ch akt: oryginalnie napisana przez Jana *Chęcińskiego*. *Zamek na Czarnej skale*, w 1m akcie z franc: PP. *Lafarge* i *Siraudin*. *Zawieszenie broni*, w 2ch aktach oryginalnie z niemiec: tłóm:. —*Komedji ze śpiewem* 2. *Folwark Primeroze*, w 1m akcie z franc: PP. *Cormou* i *Dutertre*, tłóm: Antoniego *Gellerta*, muzyka P. *Nargest*. *Kawaler de Pezenas*, w 2ch akt: z franc: P. *Laurencin*, tłóm: przez Karolinę *Mikułowską*, muzyka Adama *Tarnowskiego*.— *Monodramy* 2. *Lokaj za Pana*, ze śpiewkami oryginal: napisany, przez Alex: *Ładnowskiego*, muzyka Adama *Tarnowskiego*. *Wojtuś na przedstawieniu Opery Robert Djabeł*, słowa P. *Ambroise*, muzyka układu PP. Euge: *Dejazet* i Adama *Tarnowskiego*, przerobiony przez J. S. *Jasińskiego*.—*Melodramat* 1. *Graziella*, w 1m akcie z franc: PP. *Barbiere* i *Carré*, myśl wzięta z *Poufnych zwierzeń Lamartina*, tłóm: J. S. *Jasińskiego*, muzyka Franciszka *Małgockiego*.—*Obrazek dramatyczny* 1. *Biała Kamelja*, w 1m akcie tłóm: przez Andrzeja *Listowskiego*.— *Co kto lubi*, (Quodlibet) ułożony z różnych nowych scen: J.S. *Jasińskiego* i jednej Wacława *Szymanowskiego*. Nadto w drugiej części, była graną nowa scena liryczna oryginalnie napisana przez Teofila *Lenartowicza*, z muzyką Franciszka *Małgockiego*.— *Komedje wznowione*: *Lektorka. Piotr Marynarz. Mąż zawojowany. Zoe. Krzyżyk złoty. Zachód słońca. Melodrama*: *Włóczęga*. W ogóle było widowisk: W Teatrze *Wielkim* 231. W Teatrze *Rozmaitości* 170. W *Pomarańczarni* 2. W *Zamku* 1; oprócz śpiewów które dwa razy wykonali nasi Artyści na wieczorach. Nakoniec Maskarad 9. Jedną z najważniejszych w tym roku dla Teatru Wielkiego pamiątek, jest pobyt w nim N. PANA, który w chwili bawienia w *Warszawie*, raczył go zaszczycić obecnością Swoją.

W tym ogólnym ruchu psimiennictwa wszelkiego rodzaju, odznaczyły się także utwory muzyczne, nie tylko ilością, ale także i wartością swoją, a imiona Ig. F. *Dobrzyńskiego*, J. *Stefaniego*, St: *Moniuszki*, Xcia Kazimierza *Lubomirskiego*, J. *Nowakowskiego*, Marcellego *Madejskiego*, Kazimierza *Wernika*, Wilhelma *Troschla*, Ignacego *Komorowskiego*, Kajetana *Kraszewskiego*, Wincentego *Prohazki*, *Małgockiego*, M. *Dietricha*, i t. p., znowu w tym roku przez nowe i wyborowe utwory, powiększyły swą wziętość. W lżejszych kompozycjach, odznaczyli się również: Hrabia *Simonicz*, Teodor *Hertz*, Ant: *Hertzberg*, Marcelli *Werner* i tylu innych kompozytorów przyjemnych Polek i Mazurków; dostarczyli ich również nie małą liczbę: *Achtel*, *Chojnacki*, i t. d.; z tych lżejszych utworów, wydano w tym roku **101**, to jest: *walce* 4; przez kobietę 1, *polek* 31; bezimiennic 2; przez kobiety 3; *galopada* 1; *polki mazurki* 3; przez kobietę 1; *kontredansów* 8; *mazurków* 20; przez kobiety 7; bezimiennie 1; *oberki* 2; różnych śpiewów i kom: 19.

Nie zbrakło nam i na widowiskach wszelkiego rodzaju. Wraz z Nowym rokiem przybyły do nas dwa *słonie Afrykańskie*, które już poprzednio znane były w *Warszawie* w menażerji P. Antoniego *Preyscher*. Około połowy Lutego widzieliśmy dwa *żubry*, które wyprawione z puszczy *Białowieżskiej* i przeznaczone w darze dla Menażerji w *Schoenbrunn* pod *Wiedniem*, wiezione były przez *Warszawę*. Długi bardzo czas na placu za ogrodem *Krasińskich*, oglądano Kosmoramę *Sachsa*; nadto

Cykloramę P. *Robson*, przedstawiającą podróż z *Ostendy* do *Londynu; Kellera* z truppą, przedstawiającą obrazy z żywych osób; *Licka* mechanika z figurami woskowemi, i nakoniec jedno z najpiękniejszych, to jest wielki obraz *Chozroego Duzzi* przedstawiający *Trzy Męczenniczki*.

Z liczby zakładów wszelkiego rodzaju, w które obfituje *Warszawa*, kiedy jedne wzrastały, inne znowu ulepszały się ciągle. To samo możemy powiedzieć i o budowlach, które w tym roku znakomicie pomnożone zostały. Z budowanych lub wykończonych są: b. Zamek Królewski; fronton Szpitala *Ujazdowskiego;* koszary z *Szwajcarskiemi* fasadami w *Aleach;* dom Radcy Stanu *Bławackiego* w *Alejach;* dom *Malhomme* na rogu ulicy *Królewskiej* i *Saskiego Placu;* wspaniały gmach W. *Grodzickiego* na *Kra:-Przedmieściu*, który już w części jest zamieszkały; ozdobnie przerobiony dom Prezesa *Hryniewicza* przy ulicy *Miodowej;* podobnież uzupełniający się dom Hr: Alexandra *Przezdzieckiego* obok gmachu *Resursy Kupieckiej;* i Hotel *Saski* W. *Reszke*, odnowiony z gruntu.

Z funduszu budowlanego, postanowieniami Xcia Namiestnika z lat 1815 i 1817, ustanowionego, wzniesiono w *Warszawie* 7 nowych domów, co liczbę ogólną gmachów przy pomocy tego funduszu, od owego czasu wystawionych, do 448 podnosi.

Z tej wzmianki pobieżnej nie możemy wyłączać i części miasta przy ulicach *Wareckiej, Chmielnej, Jerozolimskiej*, rogu *Marszałkowskiej*, wreszcie *Brackiej*, gdzie również liczne powstały budowle; a co się tycze ulicy *Marszałkowskiej*, ta zyskała rozszerzenie od Ogrodu *Saskiego*. Na gruncie sprzedanych posessji Bankowych, równie jak na gruncie przy ulicy *Siennej* obok *Instytutu Oftalmicznego*, wkrótce ozdobne ujrzemy zabudowania. Obok tego położony został pod budowę gmachu na główne warsztaty dla *Kolei Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej* kamień węgielny, która to budowa wzniesioną zostaje w blizkości zabudowań dworca tejże kolei.

Najpiękniejszą wszakże ze względu na wygodę i ozdobę miasta pamiątką, jest bezwątpienia dzień 16 Listop: r. b., w którym JO. Feldmarszałek Xiążę Warszawski Hrabia Paskiewicz *Erywański*, Namiestnik Królestwa, w obec znakomitych osób tak Wojskowych jako i Cywilnych i przedstawicieli różnych Władz miejscowych, dopełnić raczył osobiście założenia kamienia węgielnego na wodociągi w *Warszawie*. Poświęcał uroczyście rozpoczęcie tej pracy, JW. JX. Biskup *Fijałkowski*, Administrator Archi-Dyecezji *Warszawskiej*.

Nie spuszczono także z uwagi upiększenia ulic *Warszawy*, już przez zaprowadzenie na nich nowych chodników, już przez przebrukowanie tychże, gdzie tego okazała się potrzeba.

I okolice *Warszawy*, przyozdobione zostały. Z jednej strony upiększył się znakomicie, znany wszystkim *Grossów (Alexandrówka);* z drugiej, przez wykończenie *drogi bitej* z *Służewa* do *Willanowa*, zbliżyła się do *Warszawy* ta wspaniała Hr: Augustostwa *Potockich, villa*, ulubione przejażdżek *Warszawian* miejsce, w któreni troskliwość Właścicieli, wspaniałe zaprowadzając roboty wodne, świeże mu prawo do nazwy nowego *Wersalu*, nadała.

Do najmilszych naszego zdania sprawy obowiązków, liczemy notowanie postępów, jakie czyni corocznie Andrzeja Hrabi *Zamoyskiego* i spółki *Żegluga Parowa* na rzekach spławnych Królestwa. Treściwie zbierając to cośmy we właściwym czasie szczegółowo Czytelnikom naszym podawali, powiemy, iż *Żegluga Parowa* w upływającym roku, rozwinęła się tak pod względem swej działalności i stosunków, jako i pod względem liczby swych statków. Co do żeglugi frachtowej, jakkolwiek mniej za granicą szczęśliwy na *pszenicę* odbyt, przy stosunkowo dosyć wysokich cenach w kraju, mało do spławu na sprzedaż *Gdańską* zachęcał, jednakże w roku bieżącym, gabarami *Żeglugi Parowej* spławiono zboża, do 2,000 łasztów (około 60,000 korcy), to jest znacznie więcej aniżeli lat poprzednich. Holunek drzewa Rządowego z *Nowogeorgewska* do *Warszawy*, również korzystny jak w roku przeszłym przedstawia rezultat. Zamówiony przez Bank Polski u *Żeglugi Parowej* spław z *Zawichosta* do *Warszawy*, żelaza Bankowego z zakładów *Ireny* i *Ostrowca*, na lat kilka stałe statkom zapewnia zajęcie. Frachtem powrotnym z *Gdańska* do Królestwa, prócz większej aniżeli zwykle ilości wszelkiego rodzaju towarów, sprowadzono także szyny angielskie, do budującej się kolei *Warszawsko-Petersburgskiej*. Co do żeglugi pasażerskiej, mimo epidemji, która w ciągu lata całe Królestwo a w szczególności *Warszawę* nawiedzając, odstręczała powszechnie od wszelkiego rodzaju komunikacji, a mianowicie też od jazdy wodnej, jednakże jazda pasażerska, w stosunku do przeszłorocznej, jeszcze w roku bieżącym nowe uczyniła postępy. Prócz kursów bowiem z *Warszawy* do granicy *Pruskiej*, które prawie bez zmiany, jak w roku 1851, przez ciąg całej żeglugowej kampanji regularnie co dni 4, paropływem Nr 6 *Sandomierz*, prowadzone były; w roku upływającym, od środka miesiąca Maja do końca Września, odbywano po raz pierwszy w naszym kraju, wodne kursa pasażerskie pod górę, to jest z *Warszawy* do *Zawichosta*. Do tej jazdy przeznaczono paropływ *Kraków*, o sile 32ch koni, który w tym celu ze zwyczajnego holownika, tymczasowo na statek pasażerski przerobionym został. Każda podróż paropływu do *Zawichosta* i napowrót, wraz z przystankami półdziennemi, tak w *Warszawie* jak i w *Zawichoście*, trwała dni pięć, a dnia szóstego następna przypadała jazda. Liczba pasażerów statkami parowemi w roku bieżącym jeżdżących, wynosiła: między *Warszawą* a *Ciechocinkiem* i miejscami pośredniemi osób 5,400; podobnież między *Warszawą* a *Zawichostem*, osób 2,600; razem ruch na statkach parowych wynosił osób 8,000. Jeżeli więc mimo pamiętnej tegorocznej plagi, mimo że obecne parop1ywy dla pasażerów tymczasowo i naprędce tylko urządzone, wielkich dogodności przedstawiać nie mogły, Publiczność nasza już tyle do jazdy parowej pasażerskiej okazywała chęci i zapału, należy wnosić, iż zapał ten i życzliwość, o ile to być może, jeszcze w roku przyszłym wzrosną, gdy do odbywania kursów pasażerskich przeznaczone zostaną dwa nowe w *warsztacie* Spółki Żeglugi Parowej na *Solcu* zbudowane statki, które, prócz znakomitej szybkości, jak to szczegółowo dawniej opisać mieliśmy sposobność, dogodnością, wykwintem, i zbytkową elegancją przewyższają zagraniczne. Te dwa nowe statki parowe pasażerskie są: *Płock* i *Włocławek*, (ten sam, który wegług poprzedniego zamiaru, miał się zwać *Nieszawa*). Każdy z nich opatrzony jest machiną parową o sile 60 koni, z *Francji* z fabryki P. Winc: *Gache* z *Nantes* pochodzącą. Korpusy są przez naszych rzemieślników zbudowane z żelaznych wręgów i blachy, pochodzących z Rządowych Zakładów Górniczych w *Nietulisku*. Wnętrza kajut wyrobione są przez Artystów i fabrykantów *Warszawskich;* kilkanaście zaś w każdym parop1ywie znajdujących się obrazów olejnych, ku ozdobie ścian służących, wypracowali młodzi znani malarze, byli uczniowie naszej Szkoły Sztuk Pięknych. Prócz tych dwóch parop1ywów, przybyły w roku bieżącym, dwie nowe gabary *Wanda* i *Konstancja*, których ogólna liczba obecnie 20 wynosi. Winniśmy nadmienić, iż jak w roku zeszłym dla dogodności pasażerów do *Ciechocinka* odpływających, w *Warszawie* od strony *Nowego-Zjazdu*, zbudowano na stosownym pontonie *embarkader*, w którym wizowanie paszportów, składanie pakunków i tłomoków, oraz ich rewizja i expedycja celna się odbywa; tak w upływającym roku, wystawiono dwa nowe *embarkadery*, z których jeden dla pasażerów do *Zawichosta* odpływających postawiono w *Warszawie* wprost *Nowej Jerozolimskiej drogi*, drugi zaś umieszczono w samym *Ciechocinku*, gdzie ze względu nieprzystępnych w tem miejscu brzegów *Wisły*, nader był pożądanym. Nareszcie nie możemy do innego przejść przedmiotu, bez przypomnienia jeszcze Czytelnikom, odbytego w zeszłym miesiącu w *Płocku*, uroczystego aktu poświęcenia statku parowego pasażerskiego *Płock;* na którym akcie Hr: Andrzej *Zamoyski*, Główny Żeglugi Parowej przedsiębierca, tak serdecznego a zarazem wspaniałego od miejscowych Obywateli doznał przyjęcia. Jesteśmy przekonani iż oświadczenia wdzięczności i uwielbienia, jakie w d. 8ym Listopada r. b., mieszkańcy *Płocka* zacnemu Hrabiemu, wynurzać mieli sposobność, cały kraj szczerze i jednomyślnie podziela i czuje, względem Tego, który dla ogólnego dobra i pożytku, swoje zdolności, czas i mienie, słowem samego siebie tak szlachetnie poświęca.

Z statystycznych wyrachowań r. z., wiadomy jest ruch ludności *Warszawskiej* w r. z. Śmiertelność nie przewyższała cyfr lat

poprzednich. Umarło bowiem w r. 1851 osób 8,206, z których 4,437 mężczyzn, a 3,769 kobiet; (w liczby te wchodzi 1,740 starozakonnych). Co do przybytku, urodziło się 7,437 dzieci, z tych chłopców 4,105, dziewcząt 3,332, (w tej liczbie 2,107 starozakonnych). Śmiertelność zatem pomiędzy starozakonnemi, blizko w dwójnasób zastąpioną została przybytkiem. Czy rok bieżący będzie równie pod względem cyfer w ogóle korzystny? wykażą to późniejsze statystyczne wyrachowania; zawczasu jednak wnosić można że rezultat będzie smutniejszy, bo panująca w ciągu roku *cholera*, powiększyła znacznie liczbę ofiar śmierci. Poświęcając zwykle przy zamknięciu roku, słów kilka umarłym, wymieniamy i tu niektóre imiona dla uczczenia ich pamięci.

Z Duchowieństwa: Xiądz Franciszek a Paulo *Pawłowski*, Biskup Dyecezji *Płockiej;* X. Józef Joachim *Goldman*, Biskup Dyecezji *Sandomierskiej;* X. Ignacy *Borowski*, Prałat Dziekan Kapituły Katedralnej *Wileńskiej;* X. Ignacy *Korycki*, Kanonik Katedralny *Sandomierski*, Jubilat; X. Tomasz *Daniszewski*, Prałat Kollegjaty *Łowickiej;* X. Józef *Garczyński*, Kanonik Kapituły *Podlaskiej*, Infułat *Liwski;* X. Wincenty *Znosko*, Kanonik *Brzeski;* X. Justyn *Jakubowski*, Kanonik, Koadjutor Katedry *Wileńskiej;* Kanonicy: X. Alexander *Kuderkiewicz;* X. Leon *Doliński*, Dziekan *Zasławski* i *Staro-Konstantynowski;* X. Roch *Dobrzelewski*, Proboszcz *Bolesławski;* X. Jakób *Glinka;* X. Alexander *Dzieduszycki;* X. Franciszek *Łopuski*, Jubilat, i X. Konstanty *Sobolewski*, ze Zgromadzenia XX. *Missjonarzy;* X. Jan *Żorczewicz*, Ex-Prowincjał i Gwardjan XX. *Reformatów* w *Warszawie;* X. Alexy *Goszczyński*, Gwardjan XX. *Franciszkanów* w *Warszawie;* X. Hilary *Zawadzki*, Zakonu *Kaznodziejskiego;* X. Karol *Antoniewicz*, znany Kaznodzieja; X. Paweł *Szymański*, Dr Śtej Teologji, Dziekan Kapituły Katedralnej *Chełmskiej*, b. Professor Zakładów Wyższych Duchownych.

Z Zakonnic: Wielebna Marja-Józefa *Morawska*, Przełożona PP. *Sakramentek* w *Warszawie;* Marja-Rozalja *Znamirowska* i Marja-Salomea *Zdziennicka*, Zakonnice *Wizytki;* i Ewa *Jabłońska*, Przełożona Szpitala Śgo DUCHA w *Sandomierzu;* Konstancja *Walewska*, Dama Kapituły Kanoniczek *Warszawskich*.

Dygnitarze: z Rady Państwa: Rz: R. Tajny Teodor Hr: *Wronczenko*, Minister Finansów—Z różnych Władz: Ant: *Bobrowski*, Rz: R. St: Dyrektor Wydz: Dochodów Niestałych w Kom: R. P. i Skarbu; Józef Baron *Wyszyński*, b. Członek Heroldji; Fryderyk-Wilhelm-August *Szmidecki*, niegdy Prezes b. Wojew: Kaliskiego; Radca Stanu Fryderyk *de Kiel*, Konsul Jlny J. C. MOŚCI w Królestwie *Saskiem;* Stanisław *Misiewicz*, Ref: St:, Jenerał-Lejtn: *v. Helmersen*, Dyrektor Alex: Korpusu Kad: w Brześciu-Litewskim; Radca Stanu Alex: *Obodowski;* Rz: R. St: *Zagórski*, Szambelan Dworu J. C. K. MOŚCI; Radca Tajny Senator Piotr *Południński;* Rz: R. St: Karol *de Bitzow*, Konsul Jlny J. C. K. MOŚCI w Genui; Radca Tajny Senator Jan *Daniłow*.

Wojskowi: Rafał *Kamieński*, b. Pułkownik pułku Kremenczugskiego strzelców; Teodor *Rachmanow*, Jenerał-Major; Mikołaj *Ostrogradzki*, Komendant m. Pułtuska; Jakób *Gillenschmidt*, Jenerał Artyllerji, zostający przy Osobie J. C. K. MOŚCI, Inspektor całej Artyllerji, Donataryusz dóbr Przedecz w Pcie Włocławskim w Królestwie; Michał *Kościołkowski*, b. Pułkownik; Kajetan *Jastrzębski*, Dowódzca Komendy Inwalidów w Łęczycy; Pułkownik *Dąbrowski*, Dowódzca Bataljonu garnizonowego w Kijowie; Jenerał-Major *Gerasimow* 1; Sergjusz *Jasikoff*, b. Pułkownik; Karol *Kożuchowski*, Sztabs-Kapit: Inżenierów; Alexander *Popow*, b. Jen:-Major; Włodzimierz *Hurko*, Jenerał piechoty.

Z byłego W. P.: Stanisław *Wicuffiński*, Oficer b. W. P.; Jan *Flasieński*, niegdy Oficer b. W. P.; Alexander *Russocki*, Ofic: Gwardji strzelców konnych b. W. P.; Jakób *Salm*, Major Inwalidów; Robin *Staszewski*, b. W. P., Dziedzic dóbr Miszewo w Gub: Płockiej; Jan *Cetnerowicz*, b. Rotmistrz Kirysjerów Wojsk b. X. Warszaw:; Józef Sas *Obertyński*, niegdy Pułk: b. W. P.; Stefan *Laskowski*, b. Major Weteranów czynnych; Gabryel *Czarnecki*, dawny Legjonista i Major b. W. P.; Stefan *Laskowski*, b. Major Weteranów czynnych; Wojciech *Bogusławski*, niegdy Pułkownik 3go pułku Ułanów; Jan-Jerzy-Fryderyk *Wernery*, Dr Medyc: i Chirur: b. Lekarz Dywizyjny Korpusu Inwali: i Wetera: b. W. P.; Witalis *Jelski*, b. Ofi: b. W. P.; Ignacy *Springwald*, b. Lekarz b. W. P.; Grzegorz *Bogusławski*, b. Kapitan b. W. P.; Leopold *Eysymont*, b. Kapitan b. W. P.; Eustachy *Chełmicki;* Bonawentura *Kołaczkowski*, Major b. W. P.; Teodor *Kwejzer*, b. Kapi: Gwardji b. W. P.; Józef *Kiedrzyński*, b. Kapitan Wojsk X. Warsz:; Henryk *Malhomme*, Oficer; Tadeusz *Mostowski*, niegdy Kapi:; Mateusz *Raszkiewicz*, Porucznik Inwalidów; Kajetan *Bratkowski;* Eustachy *Chełmicki*, b. Kapi:; Adam *Pawłowski;* Wojciech *Wichrowski;* Ferdynand *Guyot*, b. Oficer Gwardji Napoleona; Onufry *de Skrzynno Dunin*, b. Major b. W. P.; Bazyli *Wierzbicki*, b. Pułkownik i Sędzia Pokoju; Franciszek *Daszewski*, b. Podpułkownik Gwardji Grenadjerów i Major Placu m. *Warszawy*.

Z Lekarzy i Farmaceutów: Emiljan *Dybek*, Mag: Far: i Właściciel Apteki; Leonard *Rudakowski*, Radca Dworu, Starszy Lekarz Szpitala Wojsk: Warsz:; Stanisław *Przystański*, Dr Medyc: i Chirurgji; Jan *Brzeński*, Dr Med: i Chirur:; Karol *Majewski*, Prowizor Aptekarski; Jan *Gerson*, uczeń farmacji; Franciszek *Hertel*, Lekarz wolno-praktykujący; Aloizy-Rafał *Estreicher*, Dr Filozofji, Medyc: i Chirurg:, b. Rektor Uniwers: Jagiellońskiego, Senator; Oktawjan *Rybicki* Lekarz; Alexander *Zimmermann*, Lekarz; Teofil *Jacobi* Dr Medyc:; Franciszek *Arzt*, Lekarz w Lublinie; Bazyli *Ostromysłański*, Lekarz Ptu Łęczyck:; Wilhelm *Malcz*, Dr Medyc: i Chirurgji; Samuel *Bredschnejder*, Sztabs-Lekarz; Franciszek *Dobnia Załoziecki*, Radca Hono:, Lekarz Ptu Radzyńskiego.

Z Literatów, Kompozytorów i Artystów, Dr Fryderyk *Rungenhagen*, Dyrektor Akademji śpiewu w Berlinie; Malarz *Gropius*, znany z dyoramı pokazywanych w Warsz:; Eiger *Salomon*, Nadrabin Poznański; Felix *Rymkiewicz*, Professor i Członek Korrespondent Tow: Lek: w Warsz:; Augustyn *Wilkoński*, Autor różnych pism; Adryan *Krzyżanowski;* Bibliofil *Kollar;* Poeta angielski *Moore;* Józef Hr: *Plater*, Marszałek Szlachty Ptu Rzeczyckiego, Autor Rocznika Gospodarskiego i innych prac; Ludwik Baron *Zeddeler*, Autor dzieł treści wojskowej i Encyklopedycznego Słownika; Karol *Graumann*, Malarz z Berlina; Mikołaj *Gogol*, znany literat; Xiążę Piotr *Szalikow*, Redaktor wielu pism pierwszych perjodycznych; Franciszek *Miechowicz*, Dziekan Fakultetu Matematycznego w CESARSKIM Uniwersytecie Śgo WŁODZIMIERZA w Kijowie; Antoni *Muczkowski*, Profes: Akademji Duchownej Rzymsko-Katolickiej; *Raupach*, Dramatyk, dzieła jego znane na scenie naszej; Grzegorz *Dokołow*, b. Redaktor zapisek Cesarskiego Towarzystwa Gospodarstwa wiejskiego Rossji południowej; Konstanty *Jakóbowski*, artysta rzeźbiarz; *Falyl-Khan*, poeta i uczony Perski, zmarł w Tyflisie; Marcin *Lanckoroński*, artysta muzyczny; Bazyli *Żukowski*, najznakomitszy autor dzieł różnych; Tomasz *Nidecki*, Dyr: Opery Warsz:; Józ: *Damse* A. D.; Franciszek *de Lampi*, artysta Malarz; Stanisław *Grabowski*, Artysta muzyczny i Kompozytor; Karol *Bruhlow*, Malarz; Władysław *Celakowski*, literat czeski; Jan *Winiarski*, Artysta malarz; Jan *Koman*, Nauczy: muzyki i Professor Literatury czeskiej w Pradze; Wincenty-Hipolit Nałęcz *Gawarecki*, b. Prezes Tryb: Cywil: Gub: Płockiej, Członek wielu Naukowych Towarzystw; Józef *Levitte*, b. Prof: w Konserwatorjum Warsz:, fortepjanista, Zyg: *Merzbach* xięgarz.

Z Kom: R. P. i Skarbu: Adolf *Tomicki*, Komisarz Ekon: w Kom: R. P. i Skarbu; Kazimierz *Godlewski*, Urzędnik; Hipolit *Rossowski*, Jeometra; Tomasz *Kwiatkowski*, b. Urzęd: Kom. R. P. i Skarbu; Kazimierz *Kocki*, Asses: Kolleg:; Andrzej *Wołowski*, Nacz: Sekcji Prawnej; Józef *Englert*, Emeryt, b. Nacz: Wydz: Skarbowego; Felix-Antoni *Janikowski*: Antoni *Dobek*, Radca Dworu, Emeryt; Fr:-Xawery *Łapiński*, b. Nacz: Kanc: Kom: Rzą: P. i Skarbu.

Z Najwyższej Izby Obrachunkowej: Józef *Dąbrowski*, Radca Kolleg: Nacz: Sekcji; Franciszek *Morze*, Radca Hono:; Stanisław *Wołk*, Radca Kolleg:; Jan-Nepom: *Wojszycki*, Radca N. J. O.

Z Komissji R. S. W. i D.: Bonawentura *Jezierski*; Tomasz *Welinowicz*, Radca Dworu, Naczel: Sekcji miast; Franciszek *Rożycki*; Alex:-Napoleon *Szadbey*, Asses: Kolleg:; Ignacy *Rzońca*, b. Sekr: Kom. R. S. W. i D.

Z Urzędników Władz różnych i Emerytów: Józef *Bołądź*, Urzędnik Intendentury Armji czynnej; Hipolit *Lemański*, były Urzędnik byłej Dyrekcji Poczt; Piotr *Gołembowski*, były Naczelnik w dawnej Komissji Rządowej Wojny; Roman *Krukowski*, b. Urzędnik; Mikołaj *Wieczorkowski*, b. Podsędek Emeryt; Jakób *Gostkowski*, b. Urzęd: Kom: R. P. i Skarbu; Jan *Szanior*, b. Inspektor fabryk przy Kom: R. S. W. i D.; Felix *Draszek*, Pisarz Magazynu Mostowego; Robert *Falkenthal*, Inspektor Ekonomiczny głównej fabryki tytuniów w Sielcach; Marcin *Bielicki*, Emeryt, b. Sekretarz Wydz: Skarbo:, w b. Rządzie Gub: Sandomierskim; Jan *Drągowski*, Urzęd: Rządu Gub: Warsz:; Jan *Rymkiewicz*, Urzęd: Intendentury Ar: Cz:; Wojciech *Pękalski*, Radca Hono:, Nacz: Wydz: Administracyjno-Policyjnego w Zarządzie Ober-Policmajstra m. Warsz:; Jan *Bogdański*, Furjer Dworu J. C. K. MOŚCI; Michał *Czarnota Bojarski*, Nacz: Kanc: Rządu Gub: Warsz:; Jan *Burlakowski*, Adjunkt Policji Wykon: Cyrk: IXgo; Henryk *Du Laurans*, Urzędnik Kolei W.-W.; Witold *Bossakiewicz*, Urzęd: Biura Ober-Policmajstra; Juljan *Czechowski*, Archiwista Urzędu Loterji; Ignacy *Kamiński*, Urzęd: Komory Składo: w Warsz:; Antoni *Eizenbaum*, Dyrektor Szkoły Rabinów; Adam *Jabłoński*, b. Urzęd: Kom: Wojny; Wincenty *Szydłowski*, Assesor Prokurat: Królestwa; Cypryan *Nieniewski*, Radca Skarbowy b. Rz: Gub: Kaliskiego; Apolonin *Wasiliew*, Radca Dworu; Bolesław *Ryszel*, Sekr: Dyr: Poczt; Jan *Kapliński*, Sekr: Kontr: Służących; Mikołaj *Kamiński*, Komisarz Policji przy Urzędzie Lekarskim; Antoni *Męczyński*, Sekr: Pocztamtu Warsz:; Mateusz *Jacuński*, Kontrol: Dochodów Kassy Gł: Ekonomicz: m. Warszawy; Alexander *Januszewski*, Urzęd: Dyr: Gł: T. K. Z.; Alexander *Terechow*, Radca Hono:, Urzęd: Biura Warsz: Wojen: Jenerała Gubernatora; Walenty *Rogalski*, Radca Prokuratorji, Emeryt; Ludwik *Winiarski*, Urzęd: Zarządu War: Ober-Polic:; Alfred *Dobronoki*, syn Komisarza Policji; Andrzej *Sadowski*, Nacz: w Kom: Kwaterniczej; Włodzimierz *Szarkoff*, Urzę: War: Skład: Komory; Leonard *Sławiński*, Urzęd: Zarządu Warsz: Jenerała Gubernatora; Benedykt *Kurosz*, Urzęd: Dyr: Ubezpieczeń; Wincenty *Appel*, Urzęd: z Okrę: N. War:; Antoni *Tur*, Asses: Kolleg:, Inspektor Głó: Magazynów Wojskowych Gub: Lubelskiej; Edward-Robert *Priestfield Watson*, b. Radca Gub: Radomskiej; Michał *Izdebski*, Radca Hono: Emeryt; Karol-Franciszek *Weber*, Taxator Lombardu *Warsz*: i Banku *Polskiego*.

Z Banku Polskiego: Teodor *Janicki*, Sekretarz Wydz: w Banku; Jan *Głowacki* Numerator B. P.; Mieczysław *Rudnicki*, Aplikant B. P.; Kalixt *Pomarnacki*, Radca Hono: Kontroller klassy 1-ej; Xawery *Pawłowski*, Radca Hono:; Franciszek *Gottowt*, Główny Nacz: Wydz: Kontroli w Banku; Maxymiljan *Machnacki*, Kontroller; Asses: Kolleg: Erazm *Puchalski*, Sekr: Dyr:.

Z Wydziału po b. K. R. W.: Ref: Stanu Roman-Andrzej *Młodzian Młodzianowski*, b. Szef Wydz: b. K. R. W.

Z Teatru: Stanisław *Grzeżułka*, Artysta Baletu; Ryszard *Benduski*, Członek Okiestry Teatru Warsz:; Stefan *Bułakowski*, b. Członek tejże Orkiestry; Bronisław *Sieniawski*, Maszynista T. W.

Z Obywateli: Michał *Habermann*, b. Marszałek i Sędzia Pokoju Ptu Sejneńskiego, dziedzic dóbr Sejpiszki; Seweryn *Staniszewski*, dziedzic Tarnowa; Jan *Smoczyński*, 96 lat, Dzierżawca wieczysty folwarku Zawady pod Willanowem; Eustachy *Sobański*, b. Prezes Sądu Cywilu: Gub: Podolskiej; Mikołaj *Fedorenko*, dziedzic dóbr Łękawice w Czerskim; Jan *Wróblewski*, właściciel dóbr Wysock w Gub: Płockiej; Józef *Hibsch*, Obywatel m. Warszawy; Zygmunt *Stryjeński*, dzie: dóbr Abramowa w Pcie Zamojskim; Edward *Oppenheim*, Obywa: m. Warsz:; Gwalbert *Pawlikowski*, właściciel Medyki; *Hurko* syn Jenerała; Adam *Wessel*, dzie: dóbr Żyrzyn; Marjan *Nostiz-Jackowski*, właściciel Pruszkowa w Gub: Płockiej; Kazimierz *Baldi*, b. Kontroller przy Żegludze parowej; Karol *Kurella*, Komisarz Ekonomiczny; Jan *Nakielski*, dzie: wsi Karczówka; Józef Bończa *Drzewięcki*; Andrzej *Sułkowski*, b. Podkomorzy Ptu Kobrzyńskiego; Ludwik *Żarczyński*, Oby: Gub: Grodzieńskiej; Jan-Karol *Papke*, Obyw: m. Warsz:; Sabin *Nowosielski*, syn Sędz: Pokoju Okręgo Szydłowieckiego; Antoni Hr: *Butler*, Dzie: Jartypory; Antoni *Sułkowski*, Obyw: M. Warsz:; Jan *Chodźko*, b. Prezes Izby Sądu Cywiln: w Mińsku; Józef *Jełowicki*, Dzie: dóbr Grodno; Alfons *Serwiński*, Dzie: dóbr Sosnowo; Rufin *Staszewski*, Dzie: dóbr Miszewo; Wincenty *Szczuka*, Adwokat Kijowski; Ignacy *Schultz*, Emeryt; Tomasz *Witkowski*, syn Dzie: dóbr Zalew; Adam Hrabia *Baworowski*; Władysław *Grabowski*, b. Podprefekt; Wincenty *Makowski* Rządca gmachu Teatrów; Onufry *Okęcki*, właściciel dóbr Konie; S. G. *Korsak*, Marszałek Szlachty Ptu Siebieżskiego; Leon *Koziebrodzki*, Dzie: dóbr Brzozowo-Stare; Hr: Tadeusz *Tyszkiewicz*; Wiktor *Suski*, Właś: dóbr Lipie-Klasztorne; Franciszek-Xawery *Szertzel*, b. Podpułk: później Obywatel; Tomasz *Światopełk Mirski*, Obyw: Gub: Wileńskiej i Lubelskiej; Stanisław *Popławski*, właśc: dóbr Piekary; Sabin *Nowosielski*; Richard *Smith*, Pastor Anglikański w Warsz:; Hr: Paweł *Wielopolski*; Jan *Wołoszykowski*, Dziedzic dóbr w Gub: Podolskiej; Adam *Korwin Kochanowski*, dzie: dóbr Szeryn w Jasielskim; Kazimierz-Adam *Puchala*, b. Radca Dyr: Gł: T. K. Z., dziedzic dóbr Mełgiew; Antoni *Dzwonkowski*, Obyw: ziemski; Kazimierz Dunin *Karwicki*, dzie: dóbr w Gub: Wołyńskiej; Ignacy *Trypolski*, Marszałek Szla: Ptu Czechryńskiego; Onufry *Bromirski*, dzie: dóbr Starożeby; Andrzej *Szczuka*, b. Marszałek Szlachty Obwodu Białostockiego; Ignacy *Teichman*, Obyw: m. Warsz:; Otto-Ludwik *Daniel*, i małżonka jego Anna z Szulerzyńskich *Daniel*; K. *Brochman* Kupiec miasta Kalisza; Felix *Masłowski*, dzie: dóbr Leszcze; Józef *Malczewski*, Sędzia Pokoju Okr: Szadkowskiego; Juljusz *Cwierczakiewicz*; Florjan *Karczewski*, Oby: ziemski; Bolesław Hr: *Wielopolski*; Konstanty *Cwierczakiewicz*; Jan Nepo: *Tomicki*, dzie: dóbr Wittisi w Gub: Augustowskiej; Jan *Dziekoński*, dzie: dóbr w Gub: Grodz:; Jan *Haberkant*, Oby: m. Warsz:; Tomasz *Mikułowski*, dzie: dóbr Wielogura; Franciszek *Niemojowski*, obyw: Ziemski; Karol *Wejscheit*, Obyw; m. Warsz:; Pantaleon *Mirosławski*; Józef *Gosiewski*, b. Marsza: Ptu Augustowskiego; Stanisław *Hlebicki Józefowicz*; Tomasz *Żydok*, Obywatel miasta Warszawy; Franciszek *Chmielewski*, właściciel dóbr Sudragi; Michał Hr: *Brzostowski*; Ludwik *Wojciechowski*, b. Podprefekt Ptu Sochaczewskiego; Henryk *Schmidt*, Kup: i Obyw:; Narcyz *Schneider*, Kup: i Oby:; Józef *Ostaszewski*, dzie: dóbr Gołodczyzna; Ferdynand *Biesiekierski*, dzie: dóbr Siekierki; Łukasz-Felix *Szczyciński*, Kupiec i Oby: m. Warsz:; Szymon *Rybasiewicz*, Kupiec i Obyw: m. Warsz:; Tomasz *Glinojecki*, Zecer Druk: Kurjera Warsz:; Leopold *Trepka*, dzie: dóbr Paścice; Jan-Wilhelm *Grosser*, Obyw: m. Warsz:; Jan-Fryderyk *Hansbrandt*, Prezes Kollegium Kościoła Gminy Ewangel: Łomżyńskiej; Jan *Niemira*, b. Prezes Rady Obywatelskiej b. Departamentu Siedleckiego; Kajetan *Kwiatkowski* niegdy Szambelan Dworu Króla Stanisława-Augusta; Konstanty *Pruszak*, Obyw: ziemski.

Z Sądownictwa: Teodor *Romanowski*, Sędzia Kryminalny; Stanisław *Lissowski*, Urzędnik Archiwum Głów:; Józef *Zagurowski*, Adwokat Sądu Appel:; Konstanty-Wład: *Zejdler*, Kandydat prawa; Antoni *Rzempołuski*, b. Prezes Tryb: Cyw: Kaliskiego; Ignacy *Bernatowicz*, Sędzia Tryb: Łomżyń:; Juljan *Maliszewski*, Urzęd: Tryb: Cyw: w Siedlcach; Kazi: *Szumański*, Sędzia Tryb: Cyw: w Kaliszu; Anastazy *Dzierożyński*, Assesor Trybu:, Podsędek Okr: Sieradzkiego; Mikołaj-Korwin *Basiński*, Rejent Kancell: Ziemiańskiej Gub: Warsz: w Kaliszu; Napoleon *Rychłowski*, Urzęd: Sądu Pokoju Okr: i m. Warsz:; Erazm *Mańkowski*, Sędzia Pok: Ptu Białskiego; Ludwik *de Heppen*, Sędzia Pok: Okr: Pilickiego; Felix *Bentkowski*, Nacz: Głów: Archiwum; Jakób *Kowinbski*, Sędzia Appellacyj:; Sylwester *Nowakowski*, Podpisarz Sądu Popraw: Ptu Warsz:; Stanisław *Siekaczyński*, R. Stanu, Dyrek: Wydz: w K. R. Sprawiedliwości.

Z Nauczycieli i z Uczniów Szkół Rządowych: Dawid-Józef-Jan-Chryzostom *Zieliński*, Ucz: kl: V, Gimn: Real: w Warsz:; Walerjan *Dziarkowski*, Ucz: kl: I. Gim: Gub: War:; Franci: *Vigevano*, Nauczyciel w Instytutach Naukowych; Grzegorz *Dyamentowski*, Ucz: kl: I. Szkoły Powiatowej Ilej; Teodor *Larecki*, Ucz: kl: II. Szkoły Real: w Kaliszu; Tadeusz *Wernitz*, Ucz: kl: IV Szkoły Powiat: Realnej; Teodor *Wagner*, b. Profes: w Gimn: Warsz:; Andrzej *Zbikowski*, Nauczyciel; Teofil *Puławski*, Ucz: Gim: Płockiego; Stefan *Janicki*, Ucz: Gimn: Gub: Warsz:; Wincenty *Cerulli*, Ucz: Gim: Real:; Adolf-Michał v. *Struve*, Ucz: kl: V. Gimn: Gub: War:;

Abraam *Paprocki*, Nadzorca Szkół Elementarnych Wyznania Mojżeszowego; Marcin *Modlibowski*, Uczeń kl: VI. Gimn: *Piotrkowskiego.*

Z Dam i Obywatelek: Anna z Stamierowskich *Suchodolska*, Mał: Czł: Senatu; Teofila z Morzkowskich, Kasztelanowa *Górzeńska;* Katarzyna z Ryxów *Paschalis;* Regina z Wołków *Mikuliczowa*, Wdowa po b. Podstolim Nowogrodzkim; Urszula z Rumockich *Zielińska*, Żona Gustawa (Autora *Kirgiza* i innych); Ludwika z Połonieckich *Bystrzanowska;* Franciszka *Kretowicz*, Córka Radcy Departamentu Lubelsk:; Wiara *Chołodowicz*, Wdowa po Rz: R. St: Sztab-Doktorze Naczelnym Armji czynnej; Ludwika z Czarnków *Dzwonkowska*, Żona Referendarza Stanu; Marjanna z Giełazewskich *Kruszewska;* Walerja z Połubińskich *Ilinow*, Żona Rad: Dworu; Alexandra *Żłobin* Zona Kapit:|Korp: Topografów; Joanna z Lubowidzkich *Andrychiewicz*, Obywatelka m. Warsza:; Ludwika z Brodnickich *Herburtowa*, Żona Urzęd: Kom: Rz: P. i Skarbu; Magdalena z Baronów Rastawiekich Baronowa *Wyszyńska;* Emilja z Błeszyńskich *Brobek;* Rozalja z Giżewskich *Gerlach*, Obyw: m. Warsz:; Agnieszka z Kempalskich *Krapacz;* Alexandra z Xiążąt Łopuchinow Hr: Adamowa *Rzewuska;* Brygida z Staszewskich *Gumowska*, Wdowa po Kapit: b. W. P.; Klementyna Marja Teressa z Xiążąt Czartoryskich Xżna Eustach: *Sanguszko;* Krystyna z Chojnackich, Sędzina *Sokołowska*, 1° *Mchowska* Pułkownikowa; Juljanna z Biernackich *Biernacka*, dziedzi: Czystego i Wielkiej-Woli; Felicjanna z Oraczewskich *Paprocka;* Marjanna 1° voto *Korytowska* 2° *Stadnicka;* Wiktorja z Hr: Bielińskich *Malinowska*, Wdowa po Jenerale Lejtnancie Senatorze; Teressa z Dembowskich *Dembowska*, właści: dóbr ziemskich; Julja z Kosińskich *Czarnocka*, właści: dóbr ziems:; Józefa z Szeliskich *Karśnicka;* Praxeda z Puchałów *Polkowska*, Żona Emeryta; Jenerałowa *Piewcow*, Dama Orderu i Przełożona Instytutu Ś. Katarzyny w Moskwie; Ludwika z Dunklów *Sawoini*, wdowa po Jenerale broni, Dowódcy Korpusu Litewskiego; Karolina z Sattlerów *Manstein*, Wdowa po Majorze wojsk Pruskich; Rozalja z Rozenów *Rosen*, Córka niegdy Bankiera Warsz: J. S. Rosen; Franciszka z Hr: Dzieduszyckich Hrabina *Duninowa Borkowska;* Ewelina z Hr: Kickich *Maciejowska;* Józefa z Grudzińskich *Kołaczkowska;* Zofja z Białostockich *Wysocka*, Żona Urzę: Zarządu Intend: Jlnej Armji czynnej; Berta *Seeman*, Małż: Doktora; Marja z Goreckich *Zelińska*, Wdowa po Podpułkowniku b. W. P.; Bogumiła z Nowosielskich *Sierchiejewicz*, Wdowa po Deputacie Ptu Oszmiańskiego; Wilhelmina z Dietrichów *Raschke*, Obyw: m. Warszawy; Róża z Chojeckich *Piotrowska*, Małżonka Prezesa Sądu Cyw: w Gub: Wołyńskiej; Krystyna z Karpiów *Hryniewiczowa*, Wdowa po Szambelanie Dworu Króla Stanisł:-Augusta; Wincenta z Górskich *Gerlitz*, Małż: Ref: Stanu; Anna z Melcherów *Reinschmidt*, dzie: dóbr Czyszków w Gub: Lubel:; Józefa z Kurpiewskich, *Riedel*, Małż: Kupca m. Warsz:; Aniela z Sołtyków *Czosnowska* Obyw: m. Warsz:; Karolina z Drozdowskich *Elsner;* Joanna z Charzewskich *Borzysławska;* Joanna z Brzozowskich *Brochnocka;* Paulina z Fechnerów *Karśnicka;* Anatolja z Piekarskich *Chądzyńska*, Żona Sędz: Appel: Prezesa Tryb: Handlowego; Karolina z Gebetnerów *Friedlein;* Antonina z Izarów *Chlebowska;* Marja z Rakielewiczów *Ignatiew*, Wdowa po Pułkowniku; Marjanna z Kowalewskich *Oranowska;* Aniela z Krzyżanowskich *Moldenhawer;* Barbara z Wyrożimskich *Dankowska*, Wdowa po niegdy Regencie miasta, dziś Przedmieścia Pragi; Paulina *Łabędzka*, Zona Urzęd: N. Izby Obra:; Eliza z Bar: Keizerlingów Baronowa *de Keudel;* Aniela z Kehlerów *Anns;* Zofja z Danielskich *Smolikowska;* Stefanja z Hr. Małachowskich Hr: *Plater;* Klotylda z Szydłowskich *Gostomska;* Teressa z Rödlerów *Hackebeil;* Elżbieta z Schulmanów *v. Stender*, Małż: Radcy St: Dyr: Gimn: Realn: w War:; Ludwika z Szmelowskich *Trompeter;* Barbara z Tyschlerów *Dommel;* Anna z Hr: Stadnickich Hr: *Małachowska;* Salomea z Zwolińskich *Kalinowska*, Wdowa po R. St:, Prezesie Dyr: Gł: T. K.Z.; Joanna *Żubr*, niegdy Sierżant 17 pułku piechoty linjowej b. W. Xtwa W.; Augusta z Xiążąt Druckich Lubeckich *Siemieńska;* Marja z Chociszewskich *Stolpe;* Emilja z Zejdlerów *Bentkowska*, Wdowa po Nacz: Gł: Arch: Królestwa; Anna *Malczewska*, Małż: Sędz: Pokoju; Natalja *Michajłowska*, Żona Rad: Stanu; Melanja z Masłowskich *Miączyńska;* Karolina z Hardych *Drews;* Felicjanna z Grabskich *Mokronowska*, Starościna *Złotoryjska;* Marjanna z Baranowskich *Dluska.*

Z młodych Dziewic: Walerja *Dąbrowska*, Córka Naczelnika Sekcji w Kom. R. P. i Skarbu; Wilhelmina *Seeman*, Córka Dokt: Med:; Julja *Sommer*, Córka ś.p. Wojciecha Kupca i Obyw: m. War:; Marja-Celestyna *Chlebowska*, Córka Nacz: w Kom: R. S. W. i D.; Marja-Kazimiera *Lubomirska*, Córka Xcia Eugenjusza i ś.p. Krystyny z Lubomirskich; Zofja *Ciechomska*, Córka właści: dóbr Brzozowa; Amalja *Zeltt;* Franciszka *Glinka;* Izabella *Fechner;* Matylda-Dorota *Karasińska*, Córka Artysty T. W.; Czesława *Burlakowska;* Józefa *Kamińska;* Paulina *Lewandowska;* Emilja *Bortkiewicz;* Adela *Norblin;* Wanda *Jeska;* Klementyna *Lutostańska;* Marja *Halpert*, lat 9; Juljanna *Florjanowicz*, b. Uczennica Ins: Alex:; Adela *Maryewska;* Anna *Raschke;* Amalja *Vetter;* Zofja-Emilja *Grosser;* Kar: *Zdzitowiecka*, Córka b. Pułkownika.

Z osób które doczekały najpóźniejszej starości: Anna z Pawłowskich *Westhauzer*, lat 107; Rozalja *Malinowska*, lat 112; Maciej *Bujnowski*, Nauczyciel prywatny, lat 101; Marja *Kulkiewicz*, lat 100.

Z Duchownych, którzy doczekali najpożądańszego obchodu w swem życiu, czyli *50ciò-letniego Jubileuszu Kapłaństwa*, byli: Bartłomiej *Radziszewski*, Prałat, Kustosz Katedry *Podlaskiej*, Administrator Dyecezji *Podlaskiej;* Franciszek Teodor *Skórski*, Kanonik Gremialny *Lubelski*, Dziekan Dekanatu *Hrubieszowskiego*, Proboszcz w *Krytowie;* i Antoni *Zagardowicz* Prałat, Dziekan Kapituły *Opatowskiej*, Proboszcz *Modliborzycki.*

Z Jubileuszów: 50cio-letniego małżeńskiego pożycia, przytoczym *złote wesela*, WW. *Góreckich* w *Kałuszynie;* WW. *Tarkowskich*, i pamiętny dla *Warszawy* Jubileusz *złotego wesela*, b. Rektora Konserwatorjum Muzycznego w *Warszawie*, Józefa i Karoliny z Drozdowskich małżonków *Elsnerów.* Obrzęd ten pobłogosławiony w Kościele PANNY MARJI, przez WJX. Prowincjała *Kurowskiego*, upamiętniony został wybiciem *złotego medalu*, który wręczono sędziwemu Jubilatowi, na wystawnej a dnia tego wydanej w *Resursie Kupieckiej* na cześć jego uczcie.

Pod wpływem ogólnego ruchu, kończy się rok 1852gi, a jeżeli z przedstawień codziennych wypadków tej epoki, CZYTELNICY *Kurjera* bywali zadowoleni, nie nam samym tylko chlubić się z tego należy. Są imiona, dobrze zasłużone i znane, którym bez zarumienienia i z prawdziwą wdzięcznością przypisujemy powodzenie *Kurjera.* Dla tegoteż jak corocznie, tak i dziś także, poczytujemy sobie za powinność naszą złożyć publiczne dzięki: Dominikowi *Szulc*, Kaź: Wł: *Wojcickiemu*, Dyrc: Obserwatorjum *Baranowskiemu*, Drowi na *Jaroczynie Jarockiemu*, Professorowi *Wadze*, F. M. *Sobieszczańskiemu*, Bolesławowi *Podczaszyńskiemu*, Alex: *Wejnert*, Bar: Ed: *Rastawieckiemu*, Hr: Alex: *Przezdzieckiemu*, Xdzu *Wyszyńskiemu*, Adamowi *Prażmowskiemu*, Kajetanowi *Koźmianowi*, Inżenierowi *Bartmańskiemu*, Władysławowi *Garbińskiemu*, Ludwikowi *Niemojowskiemu*, Hieronimowi *Łabędzkiemu*, M. *Berleńskiemu*, Franciszkowi *Nowakowskiemu* Doktorowi *Filozofji*, i wielu innym, którzy już to czynnym udziałem, a nieraz opartą na głębokiej nauce i doświadczeniu radą, przyłożyli się nie mało do wzrostu i pomyślności *Kurjera.* A że te same usposobienia i przyjazne chęci dla pisma tego, są nam zapewnione i nadal, nie wątpim przeto, że potrafim i w latach następnych zasługiwać na te względy i współczucie, szeroko i po-wsze strony rozgałęzionej klienteli Szanownych CZYTELNIKÓW naszych, jakiemi dotąd nieprzestawała i nieprzestaje nas zaszczycać.

Z dniem dzisiejszym *Kurjer* kończy lat **32**, swego istnienia. Za nim jutrzejszy 33cio-letni młodzian, powita zacnych swych Zwolenników, dzisiejszy 32-letni starzec niesie Im najszczersze życzenia, na rozpoczynający się *Rok* PAŃSKI **1853**ci.

Jutro w Kościele XX. *Pijarów* w czasie Nabożeństwa, Amatorowie odśpiewają całą Mszę, utworu Artysty naszego Antoniego *Kątskiego.*

Jutro. w Kościele Archi-Katedralnym i Metropolitalnym Sgo JANA, po Wotywie w Kaplicy NIEPOKALANE-

go Poczęcia N. MARJI PANNY, o godzinie 9ej z rana, odbyć się mającej, nastąpi *sesja kwartalna* Archi-Konfraternji Literackiej, a to w miejscu zwykłych posiedzeń; na którą Członków tejże Archi-Konfraternji, zaprasza się.

Jutro, w Kościele Archi-Katedralnym i Metropolitalnym Sgo Jana, Artyści pod dyrekcją *Słoczyńskiego*, wykonają z dzieł religijnych muzycznych: Mszę Pasterkę tegoż *Słoczyńskiego*.

Rada Administracyjna Królestwa postanowiła: Folwark i wieś *Wulka-Czosnowska*, do dóbr *Małociec* w Pow: *Warszawskim* należącą, pod względem sądowym, odłączyć od Okręgu *Błońskiego*, a wcielić ją do Okręgu *Warszawskiego*, do juryzdykcji Sądu Pokoju Okręgu i miasta *Warszawy* Wydziału Igo.

Franciszek *Bajer*, Rejent Kancellarji Ziemiańskiej, przeżywszy lat 67, wczoraj rozstał się z tym światem. Pozostała Córka wraz z Zięciem, zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Kolegów zmarłego, na exportację zwłok, pojutrze o godzinie 3ciej po południu, z Kaplicy XX. *Bernardynów*, na smętarz *Powązkowski*.

Z powodu braku miejsca, jutro to jest w sam dzień *Nowego roku*, ogłosimy ofiary, które złożono dla biednych w *Redakcji Kurjera* w miejsce powinszowań.

Wczoraj w Teatrze Wielkim przywołani zostali, po Operze: *Marta*, Panna *Rivoli* 7-kroć, Panna Marja *Fruzińska* 3-kroć, Pan *Dobrski* 8-kroć, i Pan *Troschel* 4-kroć.

Anglja.— Nie ogłoszono dotąd nic urzędowego o utworzeniu gabinetu; wszystkie jednak dzienniki podają zgodnie skład jego co do osób, różnią się tylko co do wydziałów przez nie zajmowanych. W każdym razie, nigdy może *Anglja* nie posiadała gabinetu z tylu znakomitości złożonego. Za dwa dni zapewne, Izby o składzie jego urzędownie uwiadomione będą, a Ministrowie urzęda swe obejmą.— Lord *Derby* pisał do jednego z swych przyjaciół w *Irlandji*, iż przed Kwietniem spodziewa się wrócić do steru rządu; wątpi bowiem, by połączeni w gabinecie *wigowie* i *peeliści* oprzeć się mogli połączonym usiłowaniom torysów z jednej, a radykalnych i *Irlandczyków* z drugiej strony. (I.B.—N.P.Z.)

Austrja.— Cesarz wrócił do *Wiednia* w dniu 24ym b. m. rano.— Wieść chodzi, że dekretem Cesarskim w *Potsdamie* datowanym, nakazano zmniejszenie artylerji armji, i zwinięcie dragonów polowych.— Fortyfikacje wewnątrz miasta, a mianowicie arsenał i liczne koszary, na wiosnę ukończone zostaną; oprócz tego, wybudują fortyfikacje zewnętrzne, i to głównie na prawym brzegu *Dunaju*; promień fortyfikacyjny stolicy, z tego powodu bardzo przedłużą. (N. P. Z.)

Francja. *Paryż 25go Grudnia.*— Dekret o następstwie na tron, jakkolwiek przewidziany, zrobił pewne wrażenie, zwłaszcza z powodu pośrednio zapowiedzianego małżeństwa, Cesarza lub adopcji.— Cesarz nie pierwej jak w Poniedziałek wróci do *Paryża*.— *Monitor* podaje szczegółowo opis zabaw w *Compiègne*; nie wspomniał jednak o loterji, w której każda z dam obecnych wygrała jaki kosztowny podarunek z rzeczy do stroju kobiecego należących; nie wyciągano biletów, tylko przedmioty ułożone na stoliku, a pokryte kobiercem z lamy złotej; niektóre z tych darów były bardzo kosztowne.— Z powodu święta BOŻEGO Narodzenia, zakazano dziś wszystkich balów publicznych, nie wyjmując balu opery.— W d. 28 b. m. Cesarz przyjmować będzie Nuncjusza Papiezkiego Mre *Garibaldi*, który złoży swe nowe listy wierzytelne.— Święto BOŻEGO Narodzenia obchodzono we wszystkich Kościołach *Paryża* z wielką ceremonją. Od lat kilku nie odprawiano o północy Mszy *Pasterskiej* w Kościołach stolicy, w tym roku jednak odbywała się ona wszędzie; wpuszczano do Świątyni Pańskiej tylko osoby opatrzone biletami. W Katedrze Panny MARJI, celebrował sam Arcy-Biskup.— Kilka dzienników wyszło dziś pomimo święta.— Według listów wiarogodnych z *Korsyki* donoszą, że Cesarz na przyszłe lato zwiedzi tę wyspę.— Komissja municypalna *Paryża*, zatwierdziła wybicie medalu na pamiątkę ogłoszenia Cesarstwa. Exemplarz złoty ofiarują Cesarzowi; srebrne Członkom rodziny Cesarskiej i wyższym Urzędnikom miejskim; 200 brązowych rozdadzą niższym Urzędnikom.— W połowie Stycznia, Senat da wielki bal na cześć Cesarza.— (I. B.)

DONIESIENIA.

Wżna Zuzanna *Bielska* z Rawy, jeżeli bawi w *Warszawie*, raczy nadesłać adres pod Nr 20 do hotelu *Gerlachu*, w interesie ważnym.

Dziś rano ciepła stopni 2. Wczoraj w południe ciepła 3.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stóp 3 cali 4.

TEATR ROZMAITOŚCI. Dziś, *Śluby Panieńskie. Folwark Primerose.*— Jutro, *Lauretka. Uściskajmy się. Młynarz i Kominiarz.*

TEATR WIELKI. Jutro, *Piękna dziewczyna z Gandawy*, (wznowiony balet).

KONIEC ROKU 1852.

W Drukarni Kurjera Warsz:.— Wolno drukować. Warszawa d. 19 (31) Grudnia 1852 r.— Starszy Cenzor, Radca Dw: *L.T.Tripplin.*